

Hverdagsmatte

Praktisk regning for voksne

Del 2 Året og klokka

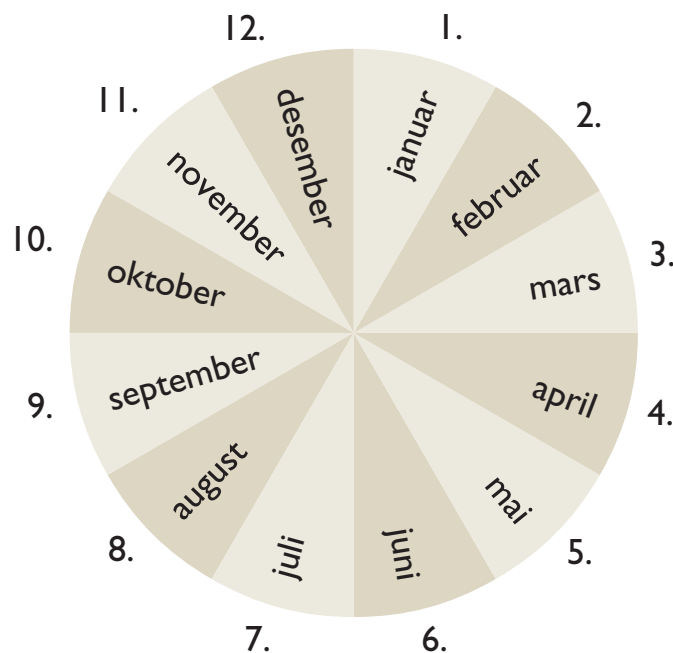
Innhold

Del 2, Året og klokka

Et år har 12 måneder	1
Måneder, uker og dager	1
Kalender og ukenummer	3
Kvartaler	5
Temperatur	6
Klokka	9

Et år har 12 måneder

Januar er den første måneden i året. Desember er den tolvte og siste måneden i året.

Hvert 4. år er **skudd-år**. Da har vi en dag mer i året. Det er den 29. februar. Et skudd-år har 366 dager.

Det er 12 måneder i et år.

Det er 52 uker i et år.

Det er 7 dager i en uke.

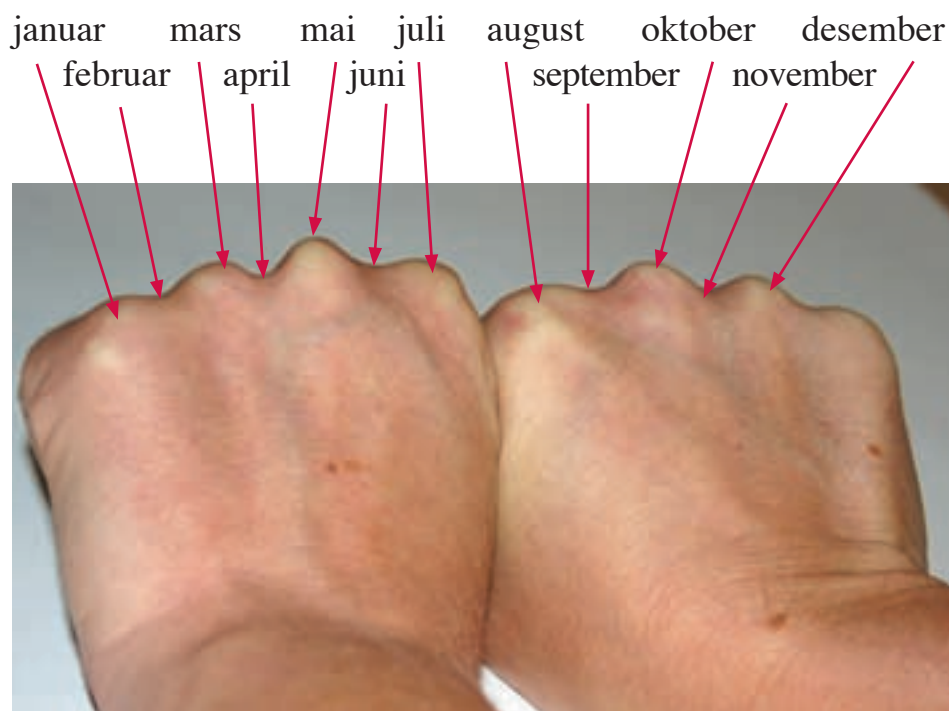
Det er 365 dager i et år.

Oppgave 2.1 Fyll ut. (★)

- a) August er den _____ måneden i året.
- b) Mai er den _____ måneden i året.
- c) Februar er den _____ måneden i året.
- d) Oktober er den _____ måneden i året.
- e) April er den _____ måneden i året.

Måneder, uker og dager

Det er ikke like mange dager i alle månedene. Noen måneder har 31 dager. Andre måneder har 30 dager. Februar har enten 28 eller 29 dager.

30 dager har november, april, juni og september. 28 dager har kun en. Alle de andre har 31.

Oppgave 2.2 Svar på spørsmålene. (★)

- a) Hvor mange dager er det i juni? _____
- b) Hvor mange dager er det i oktober? _____
- c) Hvor mange arbeids-dager er det i en uke? _____
- d) Hvor mange uker er det i et år? _____

Dato

På brev og regninger står det ofte dato. **23.04.09** betyr den **23.** dagen i den **4.** måneden i år **2009**. Vi kan også skrive **23. april 2009**.

Oppgave 2.3 (★)

- a) Skriv datoen i dag på begge måter.

- b) Hva betyr 06.07.10? _____

Kalender og ukenummer

Alle uker har et nummer. Den første uken i året har nummer 1. Den siste uken i året har nummer 52 eller 53. Du finner uke-nummer på en kalender.

Det er viktig å ha en kalender. I kalenderen kan du skrive inn avtaler, lege-timer, foreldre-møter, ferier og andre ting du må huske. Her er en del av en kalender. De dagene som er markert med grønt, er hellig-dager.

KALENDER		
JANUAR	FEBRUAR	MARS
1 T Nyttårsdag 1	1 S	1 M 10
2 F	2 M 6	2 T
3 L	3 T	3 O
4 S	4 O	4 T
5 M 2	5 T	5 F
6 T	6 F	6 L
7 O	7 L	7 S
8 T	8 S	8 M 11
9 F	9 M 7	9 T
10 L	10 T	10 O
11 S	11 O	11 T
12 M 3	12 T	12
13 T	13 F	13 L
14 O	14 L	14 S
15 T	15 S	15 M 12
16 F	16 M 8	16 T
17 L	17 T	17 O
18 S	18 O	18 T
19 M 4	19 T	19 F
20 T	20 F	20 L
21 O	21 L	21 S
22 T	22 S	22 M 13
23 F	23 M 9	23 T
24 L	24 T	24 O
25 S	25 O	25 T
26 M	26 T	26 F
27 T	27 F	27 L
28 O	28 L	28 S
29 T	29 S	29 M 14
30 F		30 T
31 L		31 O

uke-nummer

skuddårs-dag

Oppgave 2.4 Se på kalenderen på forrige side. Er dette riktig? Sett X. (★)

	Ja	Nei
Nyttårsdag er på en torsdag.		
Det er 30 dager i januar.		
21. februar er på en fredag.		
17. januar er i uke 3.		
24. mars er i uke 10.		
Dette året er et skuddår.		
Det er 29 dager i februar hvert år.		

Oppgave 2.5 Se på kalenderen på forrige side og svar på spørsmålene. (★)

- a) Hvor mange dager er det i januar? _____
- b) Hvor mange dager er det i de 3 første månedene til sammen? _____
- c) Hvor mange arbeids-dager er det i januar? _____
- d) Hvilken uke-dag er 18. mars? _____
- e) I hvilken uke er tirsdag 10. februar? _____
- f) Sett **X** i kalenderen på fredag i uke 3. Hvilken dato er dette? _____
- g) En skole har vinter-ferie i uke 8. Sett farge på denne uken i kalenderen.
- h) Eva har time hos legen den 22. mars kl. 09.30. Skriv inn avtalen i kalenderen.

Kvartaler

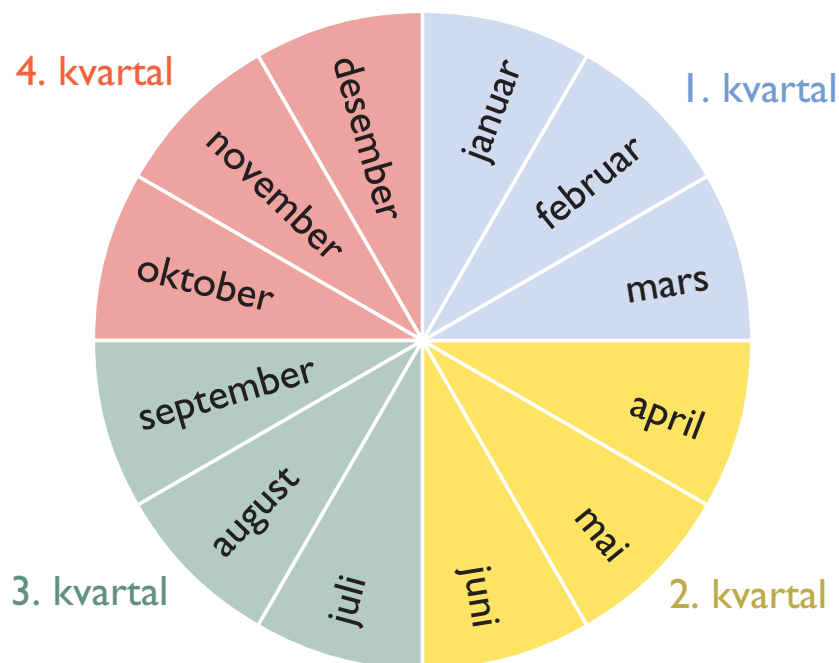
Vi deler året inn i **4 kvartaler**. Et kvartal er 3 måneder.

Første kvartal er januar, februar og mars.

Andre kvartal er april, mai og juni.

Tredje kvartal er juli, august og september.

Fjerde kvartal er oktober, november og desember.

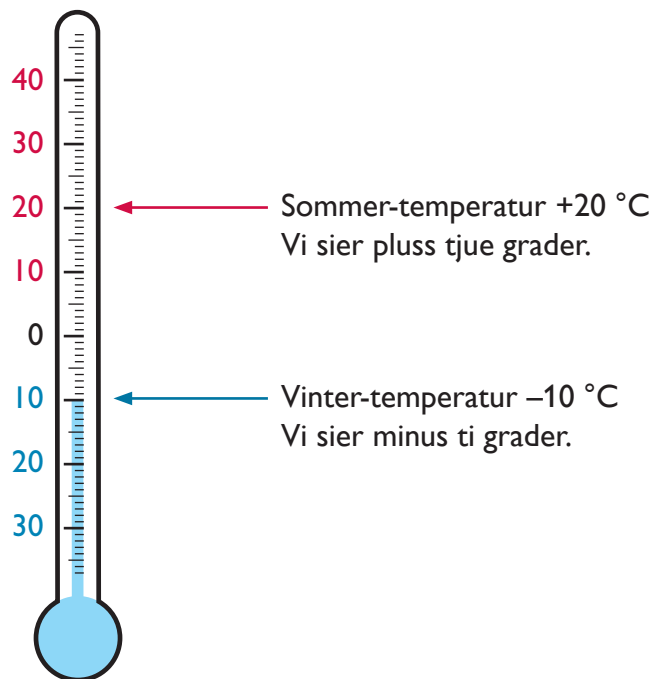

Oppgave 2.6 Se på bildet og svar på spørsmålene. (★)

- a) Hvor mange kvartaler er det i et år? _____
- b) Hvor mange måneder er det i et kvartal? _____
- c) Hvilke måneder er det i 3. kvartal? _____
- d) I hvilket kvartal er mai måned? _____
- e) Er september og november i samme kvartal? _____
- f) Er april og mai i samme kvartal? _____
- g) Hvor mange kvartaler er det i et halv-år? _____
- h) Hvor mange måneder er det i tre-kvart år? _____

Temperatur

Vi kan finne ut hvor varmt eller kaldt det er ved å se på et termo-meter eller en grade-stokk. Da måler vi temperaturen.

Vi måler temp-eratur i grader Celsius.

Vi skriver $^{\circ}\text{C}$.

Vi sier ofte bare grader.

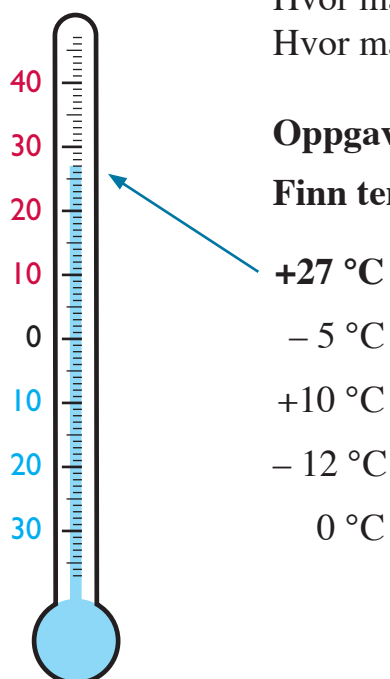
Oppgave 2.7 Snakk sammen. (★)

Hvor mange grader tror du det er ute nå?

Hvor mange grader er det inne?

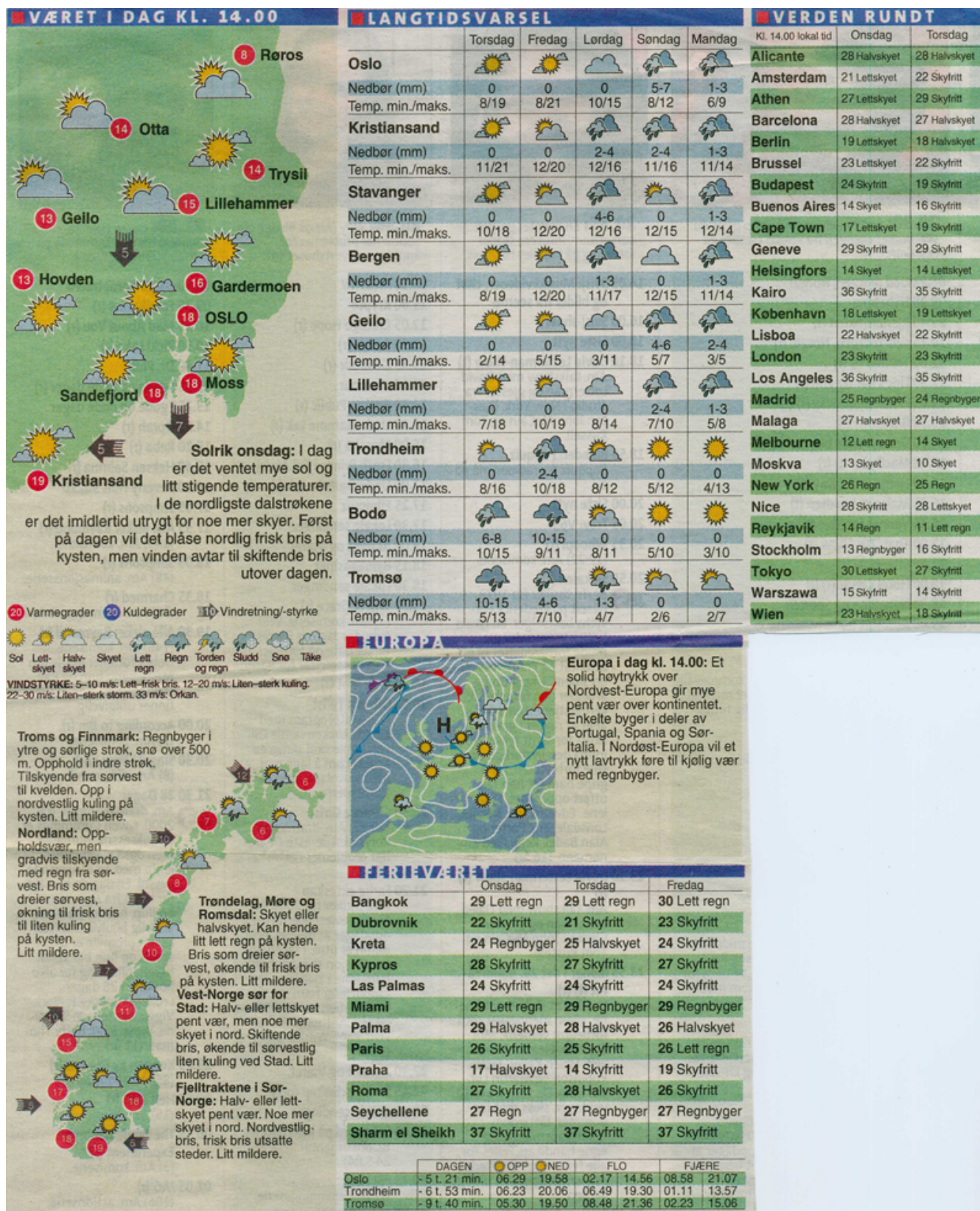
Oppgave 2.8

Finn temperaturen på grade-stokken. Sett strek. (★)

I de fleste aviser kan vi finne opplysninger om hvordan været blir de neste dagene. Dette kalles **vær-varsel**.

Her er et vær-varsel fra Aftenposten.

Oppgave 2.9 Se på bildet fra Aftenposten. Svar på spørsmålene. (★)

- a) Hva er temperaturen i Oslo denne dagen? _____
- b) Er temperaturen på Lillehammer høyere eller lavere enn i Oslo? _____
- c) Se på langtids-varselet for Oslo på søndag.

Hvordan blir været? _____

Hvor mye nedbør blir det? _____ mm

Hva blir den laveste temperaturen? _____

Hva blir den høyeste temperaturen? _____

Blir det penere vær i Tromsø enn i Oslo på søndag? _____

- d) Finn ut hvordan været blir i London på torsdag. _____
- e) Finn ut hvordan været blir i Tokyo på onsdag. _____
- f) Se på ferie-været. Finn det varmeste og det kaldeste stedet på onsdag.

Det varmeste stedet er _____.

Det kaldeste stedet er _____.

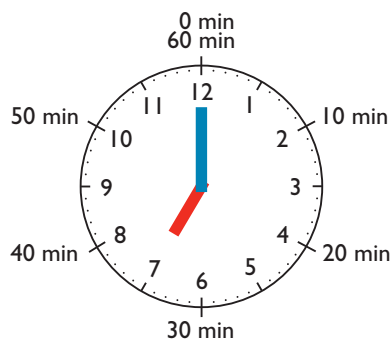
Regn ut temperatur-forskjellen. _____

- g) Hvordan blir ferie-været i Bangkok på fredag? _____

Klokka

Vi måler tid i døgn, timer, minutter og sekunder. Ett døgn er 1 dag og 1 natt. I ett døgn er det 24 timer. Etter 12 timer starter klokka på en ny runde. Klokka går 2 runder på ett døgn.

1 time er 60 minutter

Noen ganger må vi måle tida mer nøyaktig. Da bruker vi sekunder. I mange sportskonkurranser er det kanskje bare noen sekunder som skiller vinneren fra nummer 2.

Det er 60 sekunder i 1 minutt. Mange klokker har en ekstra viser som peker på sekundene. Den viseren heter **sekund-viser**.

Oppgave 2.10 Svar på spørsmålene. (★)

- a) Hvor mange timer er det i 1 døgn? _____
- b) Hvor mange døgn er det i 1 uke? _____
- c) Hvor mange minutter er det i 1 time? _____
- d) Hvor mange minutter er det i 2 timer? _____
- e) Hvor mange sekunder er det i 1 minutt? _____
- f) Hvor mange sekunder er det i 2 ½ minutt? _____

Hel og halv**Kvart over og kvart på**

Vi kan dele klokka inn i 4 like store deler. Hver del har 15 minutter. 15 minutter kaller vi et **kvarter**. Det er 4 kvarter i 1 time.

15 minutter + 15 minutter + 15 minutter + 15 minutter
= 60 minutter.

I et kvarter er det 15 minutter.

Det er 4 kvarter i 1 time.

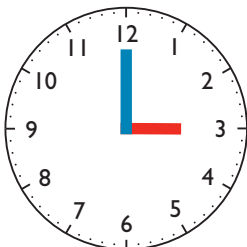
Ord-forklaring**kvarter**

her: det samme som 15 minutter, $\frac{1}{4}$ av en time

En kvart er det samme som $\frac{1}{4}$.

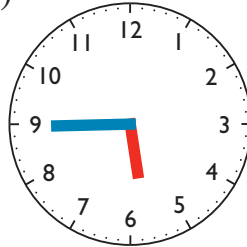
Oppgave 2.11 Hvor mye er klokka? (★)

a)

Klokka er _____.

b)

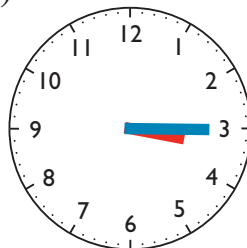
Klokka er _____.

c)

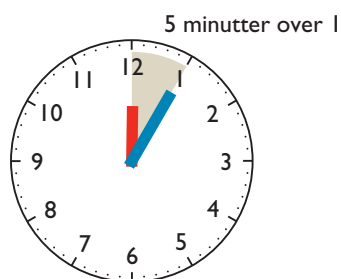
Klokka er _____.

d)

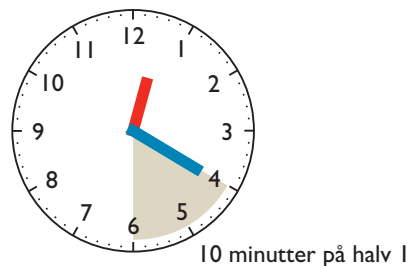

Klokka er _____.

Mer om klokka

Her ser du hvor mange minutter som har gått siden klokka var 12. Det har gått 5 minutter. Klokka er 5 over 12.

Her ser du hvor mange minutter som er igjen før klokka blir halv 1. Det er 10 minutter igjen. Klokka er 10 på halv 1.

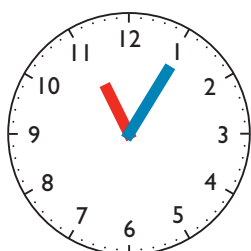

Her ser du hvor mange minutter som har gått siden klokka var halv 1. Det har gått 5 minutter. Klokka er 5 over halv 1.

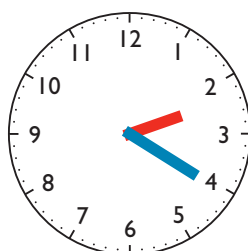

Her ser du hvor mange minutter som er igjen før klokka blir 1. Det er 10 minutter igjen. Klokka er 10 på 1.

Eksempler

Klokka er 5 over 11.

Klokka er 10 på halv 3.

Klokka er 10 over halv 7.

Oppgave 2.12 Hvor mye er klokka? (★)

a)

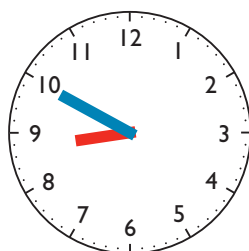
Klokka er _____.

b)

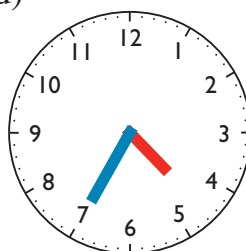
Klokka er _____.

c)

Klokka er _____.

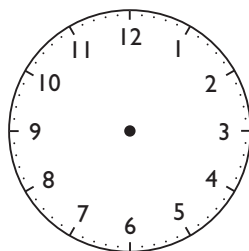
d)

Klokka er _____.

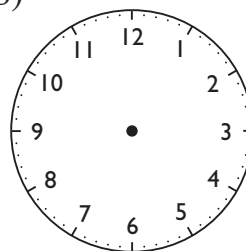
**Oppgave 2.13 Tegn inn lille-viser og lang-viser på klokken.
Bruk forskjellige farger på viserne. (★)**

a)

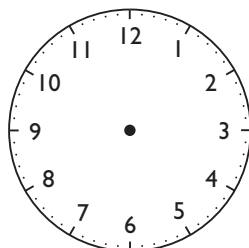
Klokka er kvart på 6.

b)

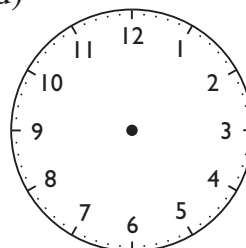
Klokka er 5 over 2.

c)

Klokka er 10 over halv 4.

d)

Klokka er 10 på halv 11.

Ord-forklaring**digital klokke**

klokke som viser tiden med tall, ikke visere

Digitale klokker

Noen klokker viser tiden med tall. Det kaller vi **digitale klokker**. De viser tiden fra 0 til 24.

Klokka er sju om morgenen.

Klokka er halv elleve på for-middagen.

Klokka er sju om kvelden.

Oppgave 2.14 Hvilke klokker viser samme tid?

Sett strek mellom klokkene. (★)

